

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ף-2020

התקנת תקנות שעת חירום

הצעה להחלטה

מחליטים, מתוקף הסמכות הקבועה בסעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, להתקין תקנות שעת חירום (אזור מוגבל), התש"ף-2020, בנוסח המצ"ב. בהתאם להוראות סעיף 39 האמור, להניח את התקנות על שולחנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל הניתן לאחר התקנתן. ההחלטה התקבלה בהתאם לסעיף 19(א) בתקנון עבודת הממשלה. התקנות תיכנסנה לתוקפן עם פרסומן ברשומות.

דברי הסבר

העולם, וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה (כפי שהוגדרה ע"י ארגון הבריאות העולמי) כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף SARS-CoV-2 (להלן: "נגיף קורונה" או "הנגיף" או "המחלה"). מדובר במחלה העוברת מאדם לאדם על ידי הפרשות מדרכי הנשימה (כגון: עיטוש או שיעול). מדובר בנגיף חדש, אשר נכון למועד זה אין באוכלוסיית ישראל חסינות נגדו, אין חיסון באמצעותו אפשר למנוע את התפשטות המחלה ואין טיפול ספציפי ידוע למחלה. הנגיף יכול לגרום לתחלואה ותמותה המונית משמעותית, כולל בקרב אנשים בריאים אך בפרט בקבוצות סיכון.

לדברי הגורמים המקצועיים, תקופת הדגירה של המחלה היא בין 14-2 ימים לאחר החשיפה. המשמעות היא שבתקופת הדגירה אדם עלול לבקר במקומות רבים, להדביק אנשים רבים סביבו, וזאת אף קודם להופעת תסמינים והגעה להערכה רפואית ואבחון המחלה. בהעדר חיסון או דרכי מניעה אחרות, הדרך היחידה למנוע הדבקה והתפשטות של הנגיף היא צמצום מגע של חולים עם האוכלוסייה הבריאה בכלל ועם אנשים המצויים בסיכון גבוה להדבקה האוכלוסייה בישראל בנגיף בפרט.

ביום 27.1.2020 הכריז שר הבריאות, בהתאם לסמכותו לפי ס' 20 לפקודת בריאות העם מס' 40 לש' 1940 (להלן: "פקודת בריאות העם"), כי המחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה היא מחלה מידבקת מסוכנת וכי קיימת בעטיה סכנה חמורה לבריאות הציבור.

ביום 11.3.2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על המחלה כעל פנדמיה- מגפה כלל- עולמית, צעד חריג בעל משמעויות מרחיקות לכת.

בהמשך להכרזת שר הבריאות, במהלך התקופה האחרונה הוציא משרד הבריאות מספר צווים ובהם הנחיות שונות לציבור בנושא. בנוסף, הותקנו תקנות לשעת חירום בתחומים שונים לצורך מניעת הדבקה והתפשטות הנגיף, לרבות באמצעות צמצום הפעילות במרחב הציבורי, למעט לצרכים חיוניים שנקבעו.

במסגרת הצווים והתקנות הנ"ל, המרכזיים שבהם - צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "הצו" או "צו בריאות העם"), וכן תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות)-התש"ף-2020 (להלן - "תקש"ח הגבלת פעילות")- נקבעו הגבלות ואיסורים שונים על הציבור, ובהם איסור יציאה מהבית מעבר למרחק של 100 מטרים למעט לצורך עבודה; הצטיידות במזון, תרופות ומוצרים חיוניים; איסור הפעלת בתי עסק למעט חריגים; סגירת מוסדות החינוך וגני הילדים; חובת שמירת מרחק של שני מטרים בין בני אדם; איסור התקהלות מעל 2 אנשים; איסור קיום תפילה עם אדם נוסף או יותר במרחב הציבורי; איסור השתתפות בחתונה ועוד. כמו כן עוגנו בתקנות שעת חירום סמכויות שונות לצורך אכיפת ההגבלות, לרבות סמכות הטלת קנסות מינהליים, הפעלת אמצעים טכנולוגיים לאיתור החולים בנגיף ואלו שבאו במגע איתם ועוד.

נכון למועד הגשת הצעת ההחלטה לממשלה, נדבקו בישראל כ-6,762 חולים, ונפטרו 31 בני אדם כתוצאה מהנגיף. על פי הנמסר, אם בתחילה רוב החולים בישראל נדבקו בנגיף מחוץ לישראל, ממידע שהועבר על ידי משרד הבריאות עולה שעתה הרוב המוחלט של החולים נדבקו בנגיף כתוצאה ממגע עם חולים מאומתים בישראל.

על פי הנמסר מגורמי המקצוע, קיימת עלייה אקספוננציאלית (גידול כמותי באחוז גידול קבוע ובפרק זמן מוגדר) במספר הנדבקים בנגיף הקורונה. המשמעות ביחס לנגיף הקורונה היא שבקצב ההדבקה הנוכחי, מספר החולים מכפיל את עצמו בכל שלושה ימים. בהתאם, אנו עדים לעליה הולכת וגדלה במספר הנדבקים וכן להתרחבות של שרשראות ההדבקה.

יודגש, כי במידה וקצב התחלואה ימשיך לעלות באופן זה וכפי שעולה כבר עכשיו מהתקדמות התפשטותה של המחלה, הדבר יעמיס באופן משמעותי על מערכת הבריאות, וכל זאת עד כדי חוסר יכולת לתת מענה לחולים, בעתיד הקרוב מאוד.

לפיכך, קיים חשש ממשי שאם לא יינקטו על ידי מדינת ישראל צעדים משמעותיים למניעת התפשטות המחלה, ובאופן מידי, המחלה עלולה לגרום לשיעורי תחלואה גבוהים, לקריסה של מערכת הבריאות בישראל ולעליה במספר הנפטרים.

בימים אלה מדינת ישראל נוקטת באמצעי של ריחוק חברתי ברמה הלאומית ככלי להקטנת ההתפרצות, אך עדיין ניתן למצוא אזורים וישובים בהם יש אינדיקציות לתחלואה משמעותית וקצב הדבקה גבוה, שהם בעלי משמעות גם ברמה המקומית וגם ברמה הלאומית בשל חשש כי הם עלולים להוות מקור לתחלואה לשאר המדינה.

לנוכח האמור לעיל, נדרש לקדם באופן מיידי צעדים נוספים למניעת התפשטות המחלה, אשר יאפשרו להגביל את תנועת הציבור, אף מעבר להגבלות הכלליות כפי שנקבעו בתקש"ח הגבלת פעילות. זאת, באזורים מסוימים שהכריזה עליהם הממשלה כ"אזורים מוגבלים" אשר יש הכרח בהגבלת הכניסה אליהם והיציאה מהם, לצורך שמירה על בריאות הציבור, משיקולים שונים, לרבות בשל שיעור תחלואה גבוה משמעותית משיעור התחלואה הכללי באוכלוסייה; צפיפות האוכלוסייה בהם; הימצאותו של צבר תחלואה מובהק בהם לפי ניטור המרכז הלאומי לבקרת מחלות ועוד.

במסגרת זו, מוצע לקבוע כי במקרים בהם התפשטה מחלת הקורונה בהיקף נרחב באזור מסוים בישראל, ושוכנעה הממשלה יש הכרח בהגבלת הכניסה אליו והיציאה ממנו כדי למנוע את התפשטות המחלה מחוץ לאזור כאמור, הממשלה תהיה רשאית להכריז על אזור זה כאזור מוגבל, ובלבד שבתקופת תוקפה של ההכרזה תתקיים אספקה נאותה של מצרכים ושירותים חיוניים בתוך האזור. עוד מוצע לקבוע, כי הממשלה תודיע על הכרזה כאמור מיד לראשי הרשויות המקומיות שבאזור המוגבל, וכן לוועדה המיוחדת בעניין התמודדות עם נגיף הקורונה של הכנסת.

בנוסף, מוצע לקבוע כי הכרזה על אזור מוגבל תינתן לתקופה שלא תעלה על 7 ימים, ורשאית הממשלה להאריכה לתקופות נוספות שלא יעלו על 5 ימים כל אחת, ובלבד שתקופת ההכרזה הכוללת לא תעלה על 21 יום; אולם, הממשלה תהיה רשאית להאריך את תוקפה של ההכרזה לתקופות נוספות, באישור הוועדה המיוחדת בעניין התמודדות עם נגיף הקורונה של הכנסת.

כמו כן, מוצע לקבוע כי משחדלו להתקיים הנסיבות המצדיקות את ההכרזה על אזור מוגבל, תודיע הממשלה על ביטול ההכרזה גם אם טרם חלפו התקופות שנקבעו בהכרזה או בהארכת תוקפה.

בנוסף, מוצע לקבוע כי הכרזה או הארכת תוקפה של הכרזה כאמור, ייכנסו לתוקף עם פרסומן באתר משרד ראש הממשלה, ויפורסמו ברשומות בסמוך לאחר מכן.

לצורך יידוע השוהים באזור המוגבל בדבר ההכרזה על האזור כאזור מוגבל כאמור, מוצע לקבוע כי ההכרזה וההגבלות יובאו לידיעת השוהים באזור המוגבל באמצעות פרסום בעיתונים, בערוצי תקשורת, באינטרנט, במודעות מודפסות על שלטי חוצות או בכל דרך יעילה אחרת שתבטיח את יידוע הציבור בהיקף הגדול ביותר האפשרי בנסיבות העניין.

עוד מוצע לקבוע, כי לא יצא אדם המתגורר דרך קבע מאזור עליו הכריזה הממשלה כאזור מוגבל, אלא למטרות המפורטות בתקנות, ובכללן- קבלת טיפול רפואי חיוני שלא ניתן לקבלו באזור המוגבל; הליך משפטי שמחייב נוכחותו של אותו אדם; שוטר, חייל או איש צוות רפואי היוצא במסגרת תפקידו; הלוויה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה; העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד אל ההורה המתגורר מחוץ לאזור שאינו האזור המוגבל, כמפורט בתקנות; וכן צורך חיוני אחר באישור רשות החירום הלאומית, לפי נוהל שפורסם לציבור. זאת, על מנת לתת מענה לצרכים חיוניים אחרים העשויים להתעורר בשטח.

עוד מוצע לקבוע, כי לא ייכנס אדם לאזור מוגבל, למעט חריגים המפורטים בתקנות, ביניהם- כניסת גוף הצלה, כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, הפועל במסגרת תפקידו וסמכויותיו לפי כל דין וכן משטרת ישראל, צבא ההגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית, ובלבד שכניסת צבא ההגנה לישראל ושירות ההתגוננות האזרחית תהיה לצורך מתן סיוע אזרחי בלבד; כניסת אדם המתגורר דרך קבע באזור המוגבל; כניסת עובדי רפואה, באישור משרד הבריאות; כניסת עובדים סוציאליים מכוח דין; כניסת עובדי רווחה במחלקה לשירותים חברתיים שהוגדרו כחיוניים על ידי הרשות המקומית, וכן עובדי רווחה העובדים במקום המפורט בנושא עבודה, שירותי רווחה ועלייה וקליטה בתוספת לתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, ובלבד שקיבלו אישור ממשרד העבודה והרווחה; העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד אל ההורה המתגורר מחוץ לאזור שאינו האזור המוגבל; כניסה לצורך אספקת מוצרים ושירותים חיוניים וכן כניסת אדם לצורך חיוני אחר, באישור רשות החירום הלאומית, לפי נוהל שפורסם לציבור.

למען הסר ספק, יובהר, כי אין בתקנות אלו כדי לגרוע מתחולת הוראות תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות), התש"ף-2020, בתוך האזור המוגבל.

לצורך אכיפת ההגבלות הנ"ל באזורים המוגבלים באופן אפקטיבי, במסגרת התקנות מוצע להקנות לשוטר, נוסף על סמכויותיו לפי כל דין, את הסמכויות המפורטות להלן באזור מוגבל ובסביבתו הקרובה: סמכות למנוע כניסה של אדם או רכב לאזור המוגבל, או יציאה ממנו; סמכות לדרוש מכל אדם באזור המוגבל או בסביבתו הקרובה להזדהות בפניו ולמסור לו כל ידיעה או מסמך, לרבות סמכות לעכב אדם או כלי רכב לשם כך; וכן סמכות להורות לגוף הצלה כאמור לפעול במסגרת סמכויותיו ותפקידו לפי כל דין ובלבד שקיבל אישור קצין משטרה לעניין זה. בנוסף, מוצע לקבוע כי במקרה של סירוב אדם להוראה או לדרישה של שוטר, שוטר יהיה רשאי לעשות שימוש בכוח סביר לשם מילוי הוראה או דרישה כאמור, כמפורט בתקנות.

בנוסף, מוצע לקבוע כי על החלטה לפי תקנה 3 לתקנות אלו, ניתן יהיה להגיש השגה, והחלטה בעניינה תינתן ככל הניתן, לא יאוחר מ-24 שעות עובר למועד בגינה התבקשה היציאה מהאזור המוגבל או הכניסה אליו.

על החלטה בהשגה כאמור, ניתן להגיש עתירה מנהלית כמשמעותה בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000.

מוצע לקבוע כי תחילתן של תקנות אלה יהיה ביום ח' בניסן התש"ף, 2 באפריל 2020, והן יעמדו בתוקפן 30 יום מיום פרסומן.

לעניין השימוש בכלי של תקנות שעת חירום, יצוין כי הכנסת ה-23 הושבעה ביום 16.3.2020, ובימים האחרונים הוקמו כמה ועדות, וביניהן ועדה מיוחדת לענייני קורונה. עם זאת נוכח הצורך הדחוף לפעול מיידית למניעת התפרצות והתפשטות הנגיף במדינה ובפרט באזור המוגבל ועל מנת לשמור על בריאות הציבור, מוצע לקבוע את ההסדר המוצע באופן מיידי בתקנות שעת חירום. בהתאם לסעיף 39 חוק-יסוד: הממשלה, התקנות יונחו על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הבריאות- תומך בהצעה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לאישור ההצעה- מצורפת חוות דעת משפטית.

סיווגים

סיווג ראשי : 07חקיקה ממשלתית.

תחום פעולה עיקרי : 09אחר

מוגש על ידי ח"כ גלעד ארדן

השר לביטחון הפנים

ח' בניסן התש"ף

2 באפריל 2020